

ARCHITEKTŪROS STILIAI

Pamokos medžiaga

GOTIKA	Vertikalumas: Smailėjantys bokštai, arkos ir langai siekia dangų, pabrėždami dvasingumą. Šviesumas: Dideli vitražiniai langai leidžia daug šviesos į pastatus. Kvadratinė forma: Pastatai dažnai statomi kvadratinio planu. Skliautinės lubos: Sudėtingos skliautinės konstrukcijos.
RENESANSAS	Antikiniai motyvai: Kolonos, pilastrai, arkos, puošyba, paremta senovės Romos ir Graikijos architektūra. Simetrija: Pastatai dažnai simetriški, su aiškiai išreikštu centru. Masyvumas: Palyginti su gotika, renesanso pastatai atrodo masyvesni.
BAROKAS	Dinamiškumas: Sudėtingos, vingiuotos linijos, kuriančios judėjimo įspūdį. Puošnumas: Gausi dekoracija, skulptūros, lipdiniai. Emocijų išraiška: Siekiama sukurti stiprų emocinį poveikį. Asampliškumas: Pastatai dažnai kuriami kaip vientisi ansambliai.
KLASICIZMAS	Racionalumas: Paprastos formos, aiškios linijos, simetrija. Antikiniai motyvai: Kaip ir renesanse, tačiau paprastesni. Funkcionalumas: Pastatai projektuojami atsižvelgiant į jų paskirtį. Ramybė: Siekiama sukurti harmonijos ir ramybės įspūdį.

OBJEKTŲ APRAŠYMŲ ŠALTINIS: <https://www.vsaa.lt/architekturos-stiliai.pdf>

Gotika. XIV a. vid. – XVI a.

Pranciškonų Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia (Trakų g. 9/1)

Tai viena ankstyviausių Vilniaus katalikiškų vietų. Čia rastos XIII a. kapinių liekanos, XIV a. mūrinės bažnytelės pamatai. 1390 m. pranciškonų bažnyčia sudegė kryžiuočių antpuolio metu. 1421 m. pastatyta nauja pranciškonų bažnyčia ir vienuolynas. Iš XV–XVI a. gotikinės bažnyčios laikotarpio išliko smailėjančios arkos formos portalas, krištoliniai skliautai pietinėje navoje, apvalus bokštelis šiaurės vakarų kampe, gotikiniai sienų mūrai, puošti

juodų klinkerinių plytų raštu. XVI a. bažnyčia buvo halinė, trijų navų, aukštu stogu ir laiptuotu fasado frontonu. Po XVIII a. rekonstrukcijos vidurinė nava paaukštinta, naujas skliautas ištapytas freskomis, sukurtas naujas barokinis frontonas. 1864 m. vienuolynas ir bažnyčia uždaryti, bažnyčioje įrengtas carinės valdžios dokumentų archyvas. Už bažnyčios Pranciškonų gatvelėje stovėjusi gotikinė varpinė nugriauta 1872 m. Dokumentų archyvas čia buvo ir sovietmečiu. 1998 m. apleistos būklės bažnyčia grąžinta pranciškonams konventualams, po truputį tvarkoma ir restauruojama. 2005 m. restauruotas Šv. Lauryno koplyčios gotikinis

XVI a. plytų mūro fasadas, atstatyti koplyčios įstrižiniai kontraforsai, atidengta ir restauruota XVII a. sieninė tapyba koplyčios frontone.

Šv. Onos bažnyčia (Maironio g. 8)

Tai žymiausias ir meniškiausias vėlyvosios gotikos pastatas Lietuvoje. Šv. Onos bažnyčia pastatyta 1495–1501 m., bažnyčios fundatorius Lietuvos didysis kunigaikštis Aleksandras. XVI a. po gaisro dar perstatyta bažnyčia išsaugojo nepakitusią gotikinę išvaizdą iki mūsų dienų. Nei vienas gotikinis pastatas neprilygsta jai grakštumu ir puošybės detalių turtingumu, žaisminga ir savita kompozicija. Šios vienanavės bažnyčios pagrindiniame fasade dominuoja vertikalūs elementai (profiluotos bokštų briaunos, siauri langeliai stačiakampėse nišose, susipinančios liepsninės arkos), sudarantys kilimo aukštyn įspūdį. Bažnyčios interjeras rekonstruotas XVIII a. įrengiant barokinius altorius. 1902–1909 m. bažnyčia sutvirtinta ir restauruota, išmūrytas naujas neogotikinis skliautas. Bažnyčia keletą kartų restauruota XX a. 2009–2010 m. sutvarkytas stogas, bokštelių plytų mūras, atkurti nynykę pinakliai.

Bernardinų Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnyčia ir vienuolynas (Maironio g. 10)

1469 m. Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lenkijos karalius Kazimieras Jogailaitis pakvietė iš Krokuvos bernardinų (pranciškonų observantų) vienuolius ir dovanavo didelį žemės sklypą prie Vilnelės. XV a. pabaigoje pradėti statyti bažnyčia ir vienuolynas sudaro vieną didžiausių vėlyvosios gotikos sakralinių pastatų ansamblių Lietuvoje. Gotikiniai bruožai – aukšti smailiaarkiai langai tinkuotose nišose, kontraforsai, pleištinų arkų motyvai, originali aštuonkampės varpinės ir kampinių bokštelių puošyba. XVI a. pradžioje išmūrijus miesto gynybinę sieną, bažnyčios ir vienuolyno pastatai buvo įjungti į bendrą gynybinę sistemą. XVI a. pradžioje po gaisro bažnyčia pasipuošė kryžminiais, žvaigždiniais ir krikščoliniais skliautais, bažnyčios ir vienuolyno sienos išpuoštos freskomis. Tiek daug ir tokio aukšto meninio lygio gotikinės sienų tapybos nėra jokioje kitoje Lietuvos bažnyčioje. Kiekvienas skliauto fragmentas turi vis kitą dekorą, nėra nieko pasikartojančio, viskas originalu. Po XVII–XVIII a. perstatinėjimų bažnyčioje matomi renesanso ir baroko stiliaus bruožai: banguoto kontūro renesansinis frontonas, antkapiniai paminklai, mediniai barokiniai altoriai, sakykla. 1864 m. vienuolynas uždarytas, jo pastatuose įkurtos kareivinės, bažnyčia paversta parapine. 1870 m. metais prie pat Šv. Onos bažnyčios fasado nutiesta gatvė perkirto vienuolyno sodus ir šventorių. 1872 m. pastatyta neogotikinė raudonų plytų varpinė. Pokario metais ansamblis priklausė Vilniaus dailės akademijai. 1994 m. į ją vėl grįžo Šv. Pranciškaus Mažesniųjų brolių ordinas, prasidėjo kruopštūs ansamblio restauravimo darbai. Ansamblis restauruojamas, pritaikant jį turistų lankymui ir pasinaudojant finansavimu iš ES sanglaudos fondų. 2009–2012 m. restauruojami fasadai ir varpinės bokštas, tvirtinami skliautai, restauruojama sienų tapyba. Daugiau informacijos: <http://www.bernardinuansamblis.lt/lt/>

Renesansas. XVI a. – XVII a. vidurys

Valdovų rūmai (Katedros a. 3)

Renesanso kultūros židiniu Vilniuje tapo Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmai – Vilniaus žemutinė pilis. Senieji XV a. gotikiniai valdovų rūmai buvo išplėsti ir perstatyti renesanso stiliumi apie 1520–1530 m. Statyboms vadovavo Žygimanto Senojo ir Bonos Sforcos pakviesti italų architektai, vienas iš jų – Bernardinas Zanobis de Džanotis. Gotikiniai korpusai iš išorės buvo nutinkuoti, pastatytas naujas šiaurinis korpusas. Po rekonstrukcijos rūmus sudarė keturi korpusai su vidiniu kiemu. 1544 m. rūmų perstatymo ėmėsi Žygimantas Augustas, darbams vadovavo Džovanis Činis iš Sienos. Rūmai buvo trijų aukštų, apatiniuose aukštuose buvo įvairios patalpos, trečiajame – kunigaikščio salės ir šeimos kambariai. Žygimanto Augusto dvaras atsikėlė į Vilnių 1547 m., rūmai baigti rekonstruoti 1548 m. Dar kartą rūmai atnaujinti po 1610 m. gaisro (architektas P. Nonhartas (Peter Nonhardt)). Karo su Maskva metu 1655–1661 m. apiplėšti ir per mūšius apgriauti rūmai nebetiko valdovams gyventi. Apie 100 metų jie stovėjo apleisti. Rusijos imperijos administracijos iniciatyva rūmų griuvėsiai nugriauti 1799–1801 m.

2000 m. priimtas Lietuvos Respublikos Seimo įstatymas dėl Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų atkūrimo, 2002 m. pradėti rūmų atkūrimo darbai.

2009 m. įkurtas Nacionalinio muziejaus padalinys – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai. Atkurti rūmai turi renesansinius fasadus, būdingą renesansui atiką su reljefine puošyba, renesansinių rūmų pavyzdžiu atkurtą atvirą kiemo arkų galeriją. Interjere, remiantis rastais koklių ir architektūrinių detalių radiniais, atkurtos kelios renesansinės krosnys, medinės kesoninės lubos, sienų tapyba, durų angos.

Vilniaus universiteto ansamblis (Universiteto g. 3 / Šv. Jono g. 12)

Vilniaus universiteto ansamblio branduolys formavosi XVI a. pab. – XVII a. pr. Maždaug iki 1620 m. sukurti pagrindiniai ansamblio korpusai aplink Didįjį ir Observatorijos kiemus. Kiemų architektūroje dominuoja itališko renesanso stiliaus arkinės galerijos (arkados). Didžiajame kieme jos yra atviros, o Observatorijos kieme – užmūrytos. Šiose galerijose arkos yra ne pusapskritės, kaip daugumos itališkųjų galerijų, bet lėkštos, elipsės formos, ir remiasi jos ne į apskritas graškščias kolonas, bet į masyvius keturkampius stulpus.

Šv. Mykolo bažnyčia (Šv. Mykolo g. 9)

Šv. Mykolo bažnyčia pastatyta 1594–1627 m. LDK kanclerio Leono Sapiegos iniciatyva, kaip bernardinų vienuolyno bažnyčia, o drauge ir Sapiegų šeimos mauzoliejus. Bažnyčioje dar matomi gotikos bruožai – aukštas dvišlaitis stogas, halinė vidaus erdvė, tačiau fasadai yra renesansiniai, o bokštų šalmų formos barokinės. Fasadus skaido piliastrai (išsikišusios iš sienos puskolonės). Pradedant renesansu, architektūroje dažnai naudojami piliastrai, kurie vertikaliai suskaido sienos plokštumas ir taip pagyvina fasadus. Skirtingai nuo gotikinių kontraforsų piliastrai nėra konstrukciniai pastato elementai, jie atlieka dekoratyvinę funkciją. Pagrindinis fasadas puoštas segmentinių formų nišomis su sienų tapybos pėdsakais, frontone – Jėzaus Kristaus monograma JHS. Renesansiniai bažnyčios skliautai, puošti reljefiniais nerviūrų ornamentais, yra vieninteliai tokie Vilniuje. Panašius skliautus galima pamatyti Liublino dominikonų vienuolyne. Vertingi bažnyčioje išlikę antkapiniai Sapiegų šeimos narių paminklai. Restauruojant bažnyčią atkurta tapytos rustikos apdaila fasaduose ir interjere. Rustika – pastato sienų apdaila iš grubiai tašytų akmenų su nusklembtais kraštais (rustų) arba tinko, imituojančio rustus. Lietuvoje dažniausiai naudojama rustų imitacija iš tinko. Nuo 2009 m. restauruotoje bažnyčioje veikia Bažnytinio paveldo muziejus.

Ankstyvasis ir brandusis barokas XVII a. – XVIII a. pr. (1600–1730 m.)

Visų Šventųjų bažnyčia (Rūdninkų g. 20/1)

Bažnyčia pastatyta 1620–1631 m. Tai bazilikinė, trinavė bažnyčia, be bokštų ir be kupolo. Jos vakarinis fasadas – labai būdingas ankstyvajam barokui, kuris persipina su renesansiniais bruožais. Stačiakampiai langai turi apvadus, būdingus renesanso puošybai. Centriniai fasado langai santūriai užapvalinti. Portalas papuoštas poriniais piliastrais, sulaužyto trikampio formos frontonu ir obeliskais. Dekoratyviniai obeliskai puošia ir pirmojo bei antrojo aukštų kampus. Ryškus fasado akcentas – stambios voliutos. Bažnyčios varpinė pristatyta šimtmečiu vėliau 1743 m., ir turi vėlyvajam barokui būdingus bruožus: lenktų linijų sandrikus virš langų, apskritus lipdiniais puoštus langelius trečiajame aukšte. Šalia bažnyčios išsidėstę buvusio karmelitų vienuolyno pastatai. 1885 m. vienuolynas uždarytas, pastate įrengti butai. Bažnyčioje sovietiniais laikais buvo sandėlis, nuo 1975 m. Dailės muziejaus liaudies meno ekspozicija. 1991 m. bažnyčia grąžinta tikintiesiems.

Šv. Kazimiero koplyčia (Katedros a. 1)

Santūrių formų koplyčia, skirta saugoti šventojo karaliaus Kazimiero palaikams, 1623 – 1636 m. pastatyta Katedros pietryčių kampe. Koplyčios statybą iniciavo karalius Zigmantas III Vaza, projektavo Mateo Kastelo (Matteo Castello), statytojas ir interjero autorius – Konstantinas Tenkala (Constantino Tencalla). Kvadratinio plano koplyčią sudaro trys aiškios geometrinės dalys: kubas, aštuoniasienis ir kupolas. Fasada puošti dorėninio orderio piliastrais ir antablementu su triglifais. Pietiniame fasade įmūryta paminklinė K.Tenkalos darbo plokštė, puošta barokiniais apvadais su voliutomis ir vaisių girliandomis, viršuje – Abiejų Tautų Respublikos herbas. Statybinė sienų medžiaga – švediškas smiltainis, kuris buvo naudojamas ir tuo metu atnaujinamuose po gaisro Valdovų rūmuose. Interjerui panaudotas juodas, baltas ir rausvas marmuras, tokio stiliaus puošyba būdinga ankstyvajam Romos barokui. Pirmasis koplyčios altorius buvo sidabrinis, tačiau per 1655–1661 m. Maskvos kariuomenės invaziją neišliko. XVII a. pab. naują reljefinį stiuko altorių sukūrė Pietro Pertis. Šoninėse koplyčios sienose kabo dvi tapytojo Mikelandželo Palonio (Michelangelo Palloni) freskos „Šv. Kazimiero karsto atidengimas“ ir „Stebuklas prie Šv. Kazimiero karsto“. M. Palonis ištapė ir kupolo bures, XVIII a. jas restauravo P. Smuglevičius. Koplyčioje saugomas Lietuvos globėjo Šventojo Kazimiero sarkofagas ir relikvijos. Nuo XVII a. koplyčia išsaugota be didelių pakeitimų.

Vėlyvasis barokas ir rokogas. 1730–1790 m.

Šv. Jonų bažnyčia ir varpinė (Šv. Jono g. 12)

Šv. Jono Krikštytojo ir Šv. Jono Apaštalo ir evangelisto bažnyčios statyba (1386–1426 m.) siejama su Lietuvos krikštu, ją fundavo Lietuvos valdovai Vladislovas Jogaila ir Vytautas. Pirmosios gotikinės bažnyčios mūrų fragmentai atidengti pietinio įėjimo prieangyje ir šiaurinės navos sienoje, taip pat išlikę gotikinės siaurų aukštų langų formos (jų apatinė dalis vėliau užmūryta). 1571 m. bažnyčia perduota jėzuitų kolegijai, jėzuitai ją perstatė, išplėtė rytų kryptimi, pastatė mūrinę varpinę. Po 1738 m. ir 1749 m. gaisrų bažnyčia rekonstruota vėlyvojo baroko stiliumi. Tai originali, analogų neturinti J. K. Glaubico architektūra. Pagrindinį fasadą sudaro keturi aukštyn mažėjantys tarpsniai. Laužyti, banguoti karnizai ir nevienodai atsikišę plokštumos sudaro banguoto fasado įspūdį. Fasadas puoštas skulptoriaus Jono Hedelio skulptūromis, vaizduojančiomis jėzuitų ordino įkūrėją Ignatą Lojolą, Joną Krikštytoją, Joną Apaštalą ir Ksaverą. Rytų (presbiterijos) fasade iš Pilies gatvės pusės kabo Chreptavičių memorialinė lenta, sukurta 1759 m. Ją sudaro puošniais rokokiniais rėmais įrėminta plokštė su įrašu ir balkonėlis su stogeliu. 1827–1828 m. bažnyčia rekonstruota pagal architekto K. Podčašinskio projektą. Architektas pietinį gotikinį portalą pakeitė klasicistiniu portiku, pašalino 13 altorių, paliko tik centrinį dešimties altorių ansamblį. Po šios rekonstrukcijos bažnyčios sienos pradėtos puošti memorialinėmis lentomis nusipelnusiems Lietuvos kultūrai žmonėms.

Vertingiausi kūriniai, esantys bažnyčios interjere – barokinis altorių ansamblis, koplyčių portalai, vargonai, bažnytiniai baldai. Išlikęs J. K. Glaubico projektuotas dešimties altorių ansamblis (iš buvusių 23 altorių) yra vienintelis tokios originalios daugiaplanės kompozicijos kūrinys visoje Šiaurės Rytų Europoje. Altoriai išdėstyti 2 eilėmis: trijų priekinių altorių eilė lygiagrečiai su antrąja septynių altorių eile. Pro tarpą tarp šoninių didžiojo altoriaus dalių presbiterijos gilumoje matosi antrosios altorių eilės centrinis altorius. Altoriai puošti dirbtiniu rusvų atspalvių marmuru ir auksavimu, skulptūromis, reljefais iš stiuko ir dažyto medžio. Visam interjere gausu savitų ornamentinių lipdinių (asimetrinių formų kartušų, girliandų, kaspinių pynelių, monogramų), būdingų Glaubico kūrybai.

Šonuose yra septynios koplyčios. Portalai puošia Šv. Onos, Oginskių koplyčių ir pietinio įėjimo angas. Seniausias ir puošniausias yra Glaubico projektuotas Šv. Onos koplyčios portalas iš navos pusės. Juodo ir rausvo marmuro korintinės kolonos ir piliastrai remia laužtinį antablementą, virš kurio yra frontonėlis ir skulptūrinė kompozicija „Marija, pamynusi žaltį“.

Labai vertingas Šv. Onos koplyčios Šv. Viktoro altorius. Jis perkeltas į Šv. Jonų bažnyčią 1864 m. iš uždarytos Pranciškonų bažnyčios. Šis XVIII a. vidurio altorius yra medinis, gausiai drožinėtas, auksuotas ir sidabruotas. Centre vaizduojamas Nukryžiuavimas ant vynmedžio, kuris išauga iš kankinio Šv. Viktoro karsto.

Figūrines skulptūras ir ornamentines altorių, sienų kompozicijas XVIII a. sukūrė skulptoriai Jonas ir Juozapas Hedeliai, Juozas Voščinskis, Mykolas Šikas ir Jokūbas Grimas. Šios rekonstrukcijos metu bažnyčia praturtėjo ir naujais suolais, kuriuos gamino stalius jėzuitas Ignatas Barčas. Suolai meistriškai dekoruoti įvairių medienų intarsija, barokinių formų ornamentika, vietomis pajvairinta auksavimu. Tai reprezentaciniai XVIII a. barokiniai baldai. Vargonų choras su banguoto kontūro parapetu yra priešpriešinį presbiterijos altorių ansamblio elementas.

Klasicizmas. XVIII a. vid. – XIX a. (1770–1860 m.)

Vilniaus rotušė (Didžioji g. 31)

Rotušės pastatas minimas nuo 1503 m. Dviejų aukštų rotušė turėjo bokštą su varpu ir laikrodžiu. Pastatas ne kartą perstatytas. 1769 m. pasiviro barokinis rotušės bokštas. Rekonstrukcija buvo užsakyta L. Gucevičiui. 1781 m. jis paruošė Rotušės pasvirusio bokšto sutvirtinimo projektą, tačiau atliekant darbus bokštas sugriuvo. Tada architektas paruošė tris naujos Vilniaus rotušės projekto variantus, vienas iš jų buvo su bokštu – kolona, ant kurios būtų stovėjusi karaliaus Stanislovo Augusto skulptūra. Miesto magistratas pasirinko ekonomiškiausią projektą – be bokšto, kompaktiško tūrio, santūrios ir griežtos architektūros. Dviaukštį pastatą puošia platūs reprezentaciniai laiptai, šešių dorėninių kolonų portikas, langai su kukliais klasicistiniais apvadais. Rotušės statyba dėl lėšų stygiaus užtruko, baigta tik 1799 m.

1811–1922 m. čia su pertraukomis veikė miesto teatras, 1944–1995 m. – Lietuvos dailės muziejus. Iškelus muziejų, nuo 1999 m. Rotušė restauruota ir pritaikyta reprezentaciniams miesto renginiams.

Vilniaus katedra (Katedros a. 1)

Vilniaus katedra (Šv. Stanislovo ir Šv. Vladislovo arkikatedra bazilika) yra viena seniausių bažnyčių Lietuvoje. Išlikę pirmosios XIII a. šventovės pamatai.

1387 m. Lietuvos krikšto proga ant senųjų pamatų pastatyta paprastų gotikinių formų bažnyčia, kuri vėliau buvo perstatoma gotikos, renesanso ir baroko stiliais. 1783 m. katedra pradėta rekonstruoti klasicistiniu stiliumi pagal L. Gucevičiaus projektą. Už katedros projektą architektas apdovanotas karaliaus Stanislovo Augusto medaliu „Merentibus“ (Už nuopelnus). Architektas katedrą prailgino ir išplėtė, tačiau nelietė nei senųjų pamatų, nei gotikinio sienų mūro, išsaugojo vidaus aukštį ir halinę struktūrą. Rekonstrukcijos išėties elementu jis pasirinko barokinę Šv. Kazimiero koplyčią, nieko joje nekeisdamas; koplyčios plano gabaritai panaudoti likusiuose trijuose pastato kampuose. Šiaurės rytų kampe jis pristatė identišką zakristiją su kupolu, o vakariniame – ovalines koplyčias be kupolų, fasado priekyje – monumentalų portiką su šešiomis dorėninėmis kolonomis. Taip L. Gucevičius sukūrė iš išorės visiškai naują simetrišką ir harmoningą klasicistinį pastatą ir kartu nepažeidė autentiškų istorinių mūrų. Katedros statybą 1801 m. užbaigė architektas Mykolas Šulcas.

Katedros pagrindinis fasadas 1785–1791 m. papuoštas Tomaso Rigi (Tommaso Righi) skulptūromis ir reljefinėmis kompozicijomis. Specialiai šiam darbui skulptorių iš Romos pakvietė vyskupas I. Masalskis. Fasado nišose stovi Abraomo, keturių evangelistų ir Mozės statulos. Evangelistus galima atpažinti pagal tradicinius jų vaizdavimo simbolius: Matas su angelu, Morkus su liūtu, Lukas su jaučiu, Jonas su ereliu. Frontono timpane sukurtas horeljefas „Nojaus auka“. Dar dvi T. Rigi skulptūros yra katedros viduje. Skulptūras virš frontono (Šv. Stanislovas, Šv. Elena ir Šv. Kazimieras) 1790–1793 m. sukūrė skulptorius Karolis Jelskis. 1950 m. skulptūros buvo sovietų valdžios įsakymu sudaužytos, o 1996 m. jas atkūrė skulptorius Stanislovas Kuzma. Bažnyčios šonuose yra galerijos su šešiomis dorėninio stiliaus kolonomis. Nišose stovi skulptūros 1832 m. perkeltos iš uždarytos

Šv. Kazimiero bažnyčios altorių. Pietinėje pusėje stovi LDK kunigaikščių skulptūros, o šiaurinėje – Jėzuitų ordino šventųjų skulptūros. Katedros interjeras didingas ir santūrus. Navos dengtos kryžminiais skliautais, kurių briaunos papuoštos reljefinėmis girliandomis. Didįjį altorių gaubia keturių dorėninių kolonų portikas. Altorinius paveikslus ir 12 apaštalų vaizduojančius paveikslus 1785 m. nutapė Pranciškus Smuglevičius. Paveikslai tapyti numačius jiems vietą ant kolonų, todėl jie yra ištęsto stačiakampio formos. Prie šoninių navų yra 11 koplyčių ir zakristija. Katedroje gausu įvairių laikotarpių paminklinių lentų. 1931 m. per pavasario potvynį Neris užliejo katedros požemius, suskilo sienos. Po šio įvykio

1932–1939 m. katedra buvo iš pagrindų suremontuota. Mediniai sienų poliai pakeisti gelžbetoniniais, suveržtos sienos, po Šv. Kazimiero koplyčia įrengtas mauzoliejus. Į mauzoliejų atkelti katedros rūsiuose rasti kunigaikščio Aleksandro, Žygimanto Augusto žmonų Elžbietos ir Barboros Radvilaitės palaikai, urna su kunigaikščio Vladislovo Vazos širdimi.

Maršrutas

Rekomendacija optimaliam objektų eiliškumui:
<https://maps.app.goo.gl/hoqvWRmceGQzbNz2A>

